

NORGES HØYESTERETT

Den 22. november 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Noer og Falch i

HR-2016-2383-U, (sak nr. 2016/1995), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Laila Marie Bendiksen)

mot

Staten v/Domstoladministrasjonen

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder krav om erstatning fra staten for sakskostnader som følge av feil ved tingrettens og lagmannsrettens behandling av en sak, jf. tvisteloven § 20-12.
- (2) A ble 19. januar 2015 saksøkt av sin far med krav om frifinnelse fra As regulering av farens husleie. Senere brakte A selv inn i saken krav om at hans oppsigelse av farens husleieforhold var gyldig. Det var også tvist om hvilke deler av huset farens leierett omfattet, og om faren hadde krav på erstatning for visse utgifter.
- (3) Ved Sør-Trøndelag tingretts dom 16. desember 2015 ble As oppsigelse av faren kjent ugyldig. Tingretten avgjorde i tillegg de øvrige krav som var brakt inn. A ble pålagt å erstatte farens sakskostnader, idet retten kom til at faren i det vesentlige hadde fått medhold.
- (4) Frostating lagmannsrett kom i beslutning 2. mai 2016 til at tvistelovens krav til ankesum ikke var oppfylt, og As anke over blant annet gyldigheten av oppsigelsen ble ikke tillatt fremmet.
- (5) Høyesteretts ankeutvalg nektet 19. september 2016 As anke fremmet, jf. tvisteloven § 30-5.

- (6) A har 18. oktober 2016, under henvisning til tvisteloven § 20-12, fremsatt krav mot staten om erstatning for sakskostnader på 64 061,25 kroner. Det er i hovedsak gjort gjeldende at tingretten feilaktig kom til at As oppsigelse av faren var ugyldig. Tingretten tok ikke stilling til As påstand om at han selv hadde behov for større plass til sin nærmeste familie. Tingretten begrunnet dessuten ikke hvordan den kom frem til at leieobjektets omfang var rettskraftig avgjort ved Frostating lagmannsretts dom 16. juni 2005. Videre er lagmannsrettens beslutning mangelfull og feilaktig. I særlig grad fremheves at lagmannsrettens varsel om at den vurderte ikke å ta saken til behandling, først kom frem til As prosessfullmektig etter at beslutningen var truffet, som følge av tekniske feil ved domstolenes aktørportal. Det hindret nødvendig kontradiksjon.
- (7) *Staten ved Domstolsadministrasjonen* har påstått erstatningskravet avvist fordi vilkårene i domstoloven § 200 tredje ledd ikke er oppfylt, jf. tvisteloven § 20-12 annet ledd. Subsidiært er det påstått frifinnelse fordi domstolene ikke var vesentlig å bebreide, jf. tvisteloven § 20-12 første ledd bokstav b.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at saken skal avgjøres av ankeutvalget i første instans fordi kravet blant annet retter seg mot behandlingen i lagmannsretten, jf. tvisteloven § 20-12 fjerde ledd.
- (9) Det følger av § 20-12 første ledd at en part, på nærmere vilkår, kan kreve at staten erstatter sakskostnader som parten er påført på grunn av feil ved rettens behandling. I annet ledd er statens ansvar avgrenset dersom "feilen har fått virkning for en avgjørelse i saken". I så fall må også vilkårene i domstoloven § 200 tredje ledd være oppfylt.
- (10) A har gjort gjeldende at dersom tingretten og lagmannsretten hadde unnlatt å gjøre de feil som han hevder at de har gjort, ville han fått medhold i tingretten. Feilene har derfor – dersom de er begått – "fått virkning" for de respektive domstolenes avgjørelser.
- (11) De ekstraavgiftene som A anfører at han er påført som følge av de påståtte feil ved tingrettens og lagmannsrettens avgjørelse, er for det første utgifter ved utforming av anke til lagmannsretten. Videre kreves det erstattet utgifter påløpt som følge av anke til Høyesterett, samt utgifter for avklaring av teknisk feil i Aktørportalen ved lagmannsrettens varsel om at den vurderte ikke å tillate anken fremmet. Endelig kreves det dekket utgifter for fremsettelse av sakskostnadskravet etter tvisteloven § 20-12. A har ikke påstått å ha noe erstatningskrav mot staten for det tilfellet at rettsavgjørelsene er riktige.
- (12) Selv om en del av kravet er begrunnet i feil som angivelig er begått av tingretten, gjelder samtlige påståtte tapsposter utgifter som er pådratt for å få overprøvd tingrettens og i neste omgang lagmannsrettens avgjørelse. Etter tvisteloven § 20-12 annet ledd innebærer dette at vilkårene i domstoloven § 200 tredje ledd må være oppfylt for at A skal få medhold i sitt erstatningskrav.
- (13) Av § 200 tredje ledd fremgår at ett av tre vilkår må være oppfylt for at erstatningskravet skal føre frem. I dette tilfelle er ingen av dem oppfylt; verken tingrettens eller lagmannsrettens avgjørelser er blitt opphevet eller forandret (bokstav a), avgjørelsene var ikke bortfalt med den virkning at ankene ikke kunne tas under behandling eller avgjøres (bokstav b) og ingen av dommerne er kjent skyldige i noe straffbart forhold (bokstav c).

- (14) Dette innebærer at vilkårene i tvisteloven § 20-12 for å pålegge staten å erstatte As sakskostnader, ikke er oppfylt. Etter ankeutvalgets syn vil det riktige da være å frifinne staten.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Staten ved Domstoladministrasjonen frifinnes.

Ragnhild Noer
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Riktig utskrift: